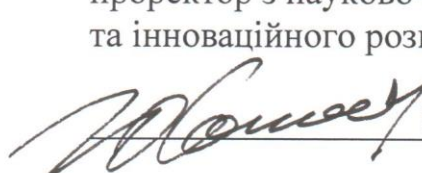

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедри спеціального фортепіано №№ 1 і 2

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-наукової програми,
проректор з науково-педагогічної діяльності
та інноваційного розвитку, професор

 Ю. СОКОЛОВСЬКИЙ

25 червня 2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

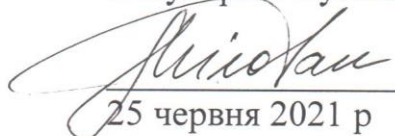
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

 М. КУШНІР

25 червня 2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету фортепіано, джазу та
популярної музики, доцент

 Т. МІЛОДАН

25 червня 2021 р

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФОРТЕПІАННА ПЕДАГОГІКА**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Профілізація	Фортепіано
Освітньо-наукова програма	«Музичне мистецтво»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової підготовки (ОК 3.1.3)
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Термін викладання	1-2 семестри
Факультет	Фортепіано, джазу та популярної музики
Форма навчання	Денна, заочна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Фортепіанна педагогіка» для профілізації «Фортепіано» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробник:

ЧЕРНОВА Ірина Вікторівна – заслужений працівник освіти України, доцент, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри спеціального фортепіано №1

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри спеціального фортепіано № 1 від 18 червня 2021 р. , протокол № 5 та кафедри спеціального фортепіано № 2 від 19 червня 2021 р. , протокол № 5

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музична педагогіка, зокрема фортепіанна – це педагогіка цінностей, основним змістом якої є постійні величини музичної культури людства, серед яких особливе місце займає стильовий дискурс фортепіанної музики. Самоорганізація практичної діяльності, як основи творчого, інноваційного підходу студента-піаніста до здійснення своїх професійних обов'язків, слугує одним з основних засобів розвитку педагогічної майстерності майбутнього висококваліфікованого фахівця; сприяє підвищенню творчої активності студентів, накопиченню практичного і репертуарного матеріалу.

Мета навчальної дисципліни – підготовка студентів до професійної діяльності як висококваліфікованих піаністів-педагогів, які володіють методико-виконавським аналізом педагогічного репертуару і уміння застосування набутих практичних навичок у подальшій музичновиконавській, педагогічній та науково-дослідницькій роботі.

Завдання – володіння студентами методико-виконавським аналізом педагогічного репертуару у контекстності інноваційного дискурсу фортепіанної педагогіки, в універсальних навчальних можливостях та виконавській варіативності інструмента фортепіано, у цілісності та взаємообумовленості психофізіологічного, техніко-піаністичного, інтелектуально-емоційного та художньо-творчої компонентів з метою професійного застосування набутої системи компетентностей і навичок у фаховій педагогічній, виконавській та науковій діяльності.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК2.**Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- ЗК3.**Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.
- ЗК4.**Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК5.**Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК6.**Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК9.**Здатність працювати автономно
- ЗК10.**Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК1.**Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- СК5.**Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

СК6.Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

СК7.Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

СК8.Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

РН1.Володіти професійними навичками виконавської, творчої та науково-педагогічної діяльності.

РН3.Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

РН4.Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

РН5.Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

РН6.Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН7.Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН8.Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу /диригування / музикознавчих дисциплін / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

РН9.Планувати і здійснювати дослідження у сфері культури та мистецтва; відшуковувати, обробляти та аналізувати необхідну інформацію; аргументувати висновки, презентувати і обговорювати результати досліджень.

РН10.Володіти сучасними методами та засобами наукових досліджень у сфері музичного мистецтва, у тому числі, методами роботи з інформацією, методами аналізу даних.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Розподіл аудиторних годин за семестрами			
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота (денна/заочна)	Семестри			
						Всього (денна/заочна)	у тому числі:				1	2	3	4
							Лекції (денна/заочна)	Індивідуальні (денна/заочна)	Практичні (денна/заочна)					
Фортепіанна педагогіка		1,2		3	90	30/6	-	-	30/6	60/84	15/3	15/3	-	-

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота (денна/заочна)
				Всього (денна/заочна)	у тому числі:			
					Лекційні (денна/заочна)	Індивідуальні (денна/заочна)	Практичні (денна/заочна)	
I		3	90	30/6			30/6	60/84
	1	1,5	45	15/3			15/3	30/42
	2	1,5	45	15/3			15/3	30/42

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (I – II семестри)

Методика роботи педагога зі студентами 3-4 курсів музичного коледжу.

№ з/п	Назва теми	Аудиторні години (денна/заочна)	Самостійна робота (денна/заочна)
I семестр			
1.	Принцип складання навчального репертуару студента музичного коледжу.	3/1	5/8
2.	Характерні особливості музичних стилів, робота над стилевою відповідністю виконань.	3/-	5/8
3.	Стильові особливості виконання клавірних творів	3/1	5/7

	Й.С.Баха (артикуляція і фразування, темпоритм і динаміка, орнаментика) на матеріалі прелюдій та фуг до мінор, ре мінор II т. ДТК.		
4.	Принципи роботи над творами великої форми віденських композиторів-класиків.	3/1	5/7
5.	Стильові особливості виконання фортепіанних концертів №№ 20, 23 В. А. Моцарта (темпоритм, динаміка, фразування, орнаментика).	3/-	5/7
Підготовка до підсумкового контролю (заліку)			5
Разом		15/3	30/42
II семестр			
1.	Принципи роботи над фортепіанними сонатами Л.Бетховена ор.10 №1,2,3 (фразування, педалізація, динаміка і темпоритм).	3/1	5/7
2.	Особливості роботи педагога над великою технікою на матеріалі етюдів Ф.Ліста (три концертні етюди), етюдів В.Косенка (етюд тв.8 за вибором).	3/1	5/7
3.	Робота над тембральним різномаяттям у творах К.Дебюссі (прелюдії за вибором).	3/1	5/7
4.	Особливості роботи педагога над стилевою відповідністю у них з студентом музичного коледжу.	3/-	5/8
5.	Принципи роботи над поліфонічною музикою українських композиторів ХХ століття (В.Задерацький, В.Бібік, Л.Грабовський, М.Скорик).	3/-	5/8
Підготовка до підсумкового контролю (заліку)			5
Разом		15/3	30/42

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали семестрові тематичні вимоги.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно

82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з поточного та семестрового контролю

Поточний контроль	2 експрес-тести	0-12 балів за кожний (максимум 24 балів)	0-84 балів
	5 тематичних опитувань	0-12 балів за тест (максимум 60 балів)	
Семестровий контроль			0-16 балів
Всього			0-100 балів

A – оцінку «відмінно» (90-100 балів) виставляють за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вільне опанування практичних навичок їхнього застосування в межах вимог до практичних робіт курсу; виявлення здібностей творчо оперувати здобутими знаннями.

B – оцінку «добре» (82-89 балів) виставляють за міцні знання навчального матеріалу, включаючи аргументовані відповіді на поставлені запитання, та освоєння практичних навичок їхнього застосування в межах вимог до практичних робіт курсу.

C – оцінку «добре» (74-81 балів) виставляють за достатні знання навчального матеріалу, включаючи аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (неістотні) неточності; за освоєння практичних навичок їхнього застосування в межах вимог до практичних робіт курсу.

D – оцінку «задовільно» (64-73 балів) виставляються за посередні знання навчального матеріалу, неточні або малоаргументовані відповіді; невпевнене практичне застосування цих знань в межах вимог до практичних робіт курсу.

E – оцінку «задовільно» (60-63 балів) виставляють за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або малоаргументовані відповіді з порушенням послідовності викладення; за слабке застосування цих знань в межах вимог до практичних робіт курсу.

FX – оцінку «незадовільно» (35-59 балів) виставляють за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання,

невміння застосовувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань.

F – оцінку «незадовільно» (0-34 бали) виставляють, якщо студент зовсім не знає навчального матеріалу і не володіє ні його основними теоретичними положеннями, ні практичними навичками їхнього застосування.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-дослідницької діяльності. У роботі зі студентами поєднується теоретичний матеріал з практичним закріпленням у вигляді самостійного виконання різних завдань та написання рефератів. Для цього в процесі самостійних занять студенти формують навички самостійного аналізу широкого кола проблем музичної педагогіки, працюють з нотним текстом, поєднують теоретичні знання з педагогічною практикою, що є обов'язковою умовою якісного засвоєння учбової дисципліни. Водночас, педагогічні скеровуються на те, щоб зробити практичне заняття максимально ефективним елементом інспірації творчого мислення студентів, опанування новітніми музикознавчими джерелами і, водночас, – засобом виховання особистості піаніста-педагога. У викладанні курсу «Фортепіанна педагогіка» важливу роль відіграють міждисциплінарні зв'язки.

2. Методи стимулювання й мотивації навчально-дослідницької діяльності.

3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю) за ефективністю навчально-дослідницької діяльності.

4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

На практиці викладач з дисципліни «Фортепіанна педагогіка» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і дослідницької мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок при дослідницькому процесі.

2. **Поточний експрес-контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками, і включає перевірку знань відповідного теоретичного матеріалу та правильність виконання практичних аналітичних завдань.

3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.

4. **Підсумковий контроль** проводиться в усній формі при застосуванні практичних завдань.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Алексеев А. З історії фортепіанної педагогіки. Хрестоматія. К.: Музична Україна, 1974. 196 с.
2. Виконавсько-педагогічні принципи Василя Барвінського та його послідовників як складова частина Львівської піаністичної школи: Матеріали науково-практичної конференції. Львів, 5 квітня 2006 р. 316 с
3. Воробкевич Т. Методика викладання гри на фортепіано: підручник. Львів: ЛОГОС, 2001. 224 с.
4. Деменко Б. Робота піаніста над поліритмічними труднощами // *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства*. К.: Музична Україна, 1981. С.51-61.
5. Дикий Ю. Інтерпретація клавірних творів Й.С.Баха // *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства*. К.: Музична Україна, 1981. С.70-81.
6. Казарцева Т.С. Сутність новизни методичної концепції дисципліни «Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару» в поетапному формуванні основ педагогічної майстерності: Зб.наукових праць // *Педагогічна освіта: теорія і практика*. Вип.11. К., 2014.с.252-257.
7. Касьяненко Л.О. Робота піаніста над фактурою: Посібник з вивчення виконавської інтерпретації фактури фортепіанного твору. К.: НМАУ, 2003. 168 с.
8. Катрич О.Т. Стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти). Дрогобич: Відродження, 2000. 98 с.
9. Кашкадамова Н.Б. Виконавська інтерпретація у фортепіанному мистецтві ХХ сторіччя: Підручник . Львів: КІНПАТРІ ЛТД, 2014. 344 с.
10. Кашкадамова Н. Педагогіка Ференца Ліста та українські піаністи // *Педагогічна освіта: теорія і практика*. Вип.24. 2018. С.75-80.
11. Коваленко Е. З минулого французької фортепіанної школи. (Про фортепіанну педагогіку І. Філіппа) // *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства*. К.: Музична Україна, 1981. С.104-115.
12. Корженевський А.Й. До питання про специфіку мислення музиканта- виконавця // *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства*. К.: Музична Україна, 1981. С.29 – 40.
13. Курковський Г. Питання фортепіанного виконавства. К.: Музична Україна, 1983. 140 с.
14. Левицька Галя. Основи сучасної педалізації. Львів: УНТЕЛ, 1997. 67 с.
15. Лисюк С. Наративний підхід в характеристиці стильових і стилістичних властивостей фортепіанного виконавства: автореферат дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03-музичне мистецтво. Одеса, 2011. 16 с.

16. Милич Б. Про формування і вдосконалення викладацької майстерності педагогів-піаністів: Музиканту-педагогу. К.: Музична Україна, 1971. 62 с.
17. Москаленко В. Творчий аспект музичного стилю // *Київське музикознавство: зб.статей. Вип.1.* К.,1998. С.87-93.
18. Олексюк О.М. Музична педагогіка: Навч.посібник. К.: КНУКіМ, 2006. 188 с.
19. Приходько В. Музична фактура і виконавець. Харків: Фоліо, 1992. 208 с.
20. П'ятакова Г.П., Заячківська Н.М. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі: Навчально-методичний посібник для студентів та магістрів вищої школи. Львів: вид.центр ЛНУ ім.І.Франка, 2003. 36 с.
21. Рощина Т. Деякі проблеми української школи піанізму на рубежі століть // *Музичне виконавство. Кн.6.* К.: Науковий вісник НМАУ, 2000. Вип.14. С.41-49.
22. Рощина Т. Кантілена і педалізація як суттєві акценти фортепіанного виконавства у педагогічних принципах Олександра Александрова, видатного діяча київської школи піанізму // *Музичне виконавство. Кн.9.* К.: Науковий вісник НМАУ, 2003. Вип.26. С.82-93.
23. Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки / редактор Н.Кашкадамова. Львів, 1994. 40 с.
24. Садова Л. Методичні засади школи Вілема Курца у роботі над клавірними творами В.А.Моцарта // *Вольфганг Амадей Моцарт: погляд у XXI сторіччя: Наукові збірки ЛДМА ім.М.Лисенка. Вип.13.* Львів,2006. С.150-163.
25. Циганюк Л.І. Проблема усвідомлення національно-стильової основи поліфонічної музики в контексті навчання гри на фортепіано: Зб. наукових праць. Вип.11. К.,2014. С.304-310.
26. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти: навч. посібник. К.: ВЦ «Академія», 2016. 240 с.
27. Шульгіна В. Українська музична педагогіка: підручник. К.: ДАКККіМ, 2005. 271 с.
28. Юзюк Н.Ф., Юзюк З.І. Поліфонічна музика українських композиторів ХХ століття у педагогічному репертуарі для фортепіано: метод. посібник. Львів,2007. 86 с.